

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Vuori, Jaakko

Title: Häviössä on häivähdys ikuisuutta

Year: 2020

Version: Published version

Copyright: © 2020 Kirjallisuus- ja kulttuuriyhdistys Särö ry

Rights: In Copyright

Rights url: <http://rightsstatements.org/page/InC/1.0/?language=en>

Please cite the original version:

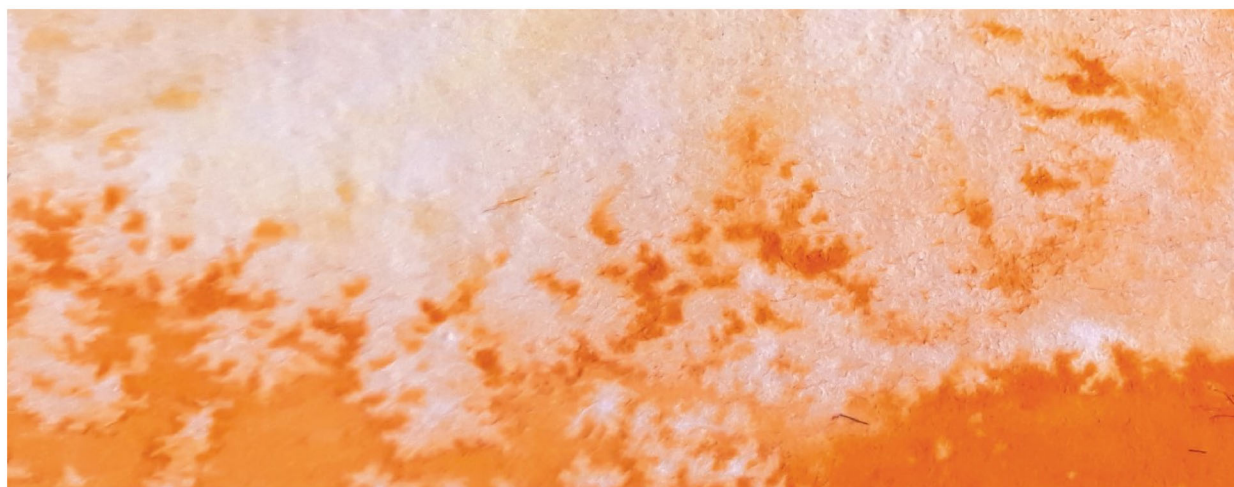
Vuori, J. (2020, 40-41). Häviössä on häivähdys ikuisuutta. Särö, .
<https://sarolehti.net/lehti/haviossa-on-haivahdys-ikuisuutta/>

Häviössä on häivähdys ikuisuutta

Mitä on yhteiskunnallinen masennus ja millaisena se kuvataan nykykirjallisuudessamme? Sisko Savonlahden ja Tuomas Kokon sukupolviromaanien henkilöillä on kaikki resurssit ulottuvillaan, mutta heitä vaivaa mahdollisuuksien menettämisen äärimmäinen pelko, kirjoittaa väitöskirjatutkija Jaakko Vuori. Essee on julkaistu ensi kerran Särön Alakulo-numerossa (nro 40-41) vuonna 2020.

Jaakko Vuori | 10.10.2021 |

[Arkisto < https://sarolehti.net/category/arkisto/>](https://sarolehti.net/category/arkisto/), [Essee < https://sarolehti.net/category/essee/>](https://sarolehti.net/category/essee/)

Anton Tšehovin (1860–1904) novellissa *Neiti NN:n kertomus* aatelisneiti Natalia Vladimirovna muistelee vuosien takaista elokuun iltaa. Alkaa ukkostaa, kun hän ja alempisukuinen tutkintotuomarin tehtäviä hoitava virkamies Pjotr Sergejitš palaavat ratsain hakemasta postia. Ratsastettuaan viljapeltojen keskeltä takaisin aatelisneidin kartanolle ja sateen rummuttaessa nurmikkoja sekä kattoja Pjotr Sergejitš tunnustaa tälle rakkautensa. Vladimirovna vaikenee, mutta on mielissään kohtaamastaan ihailusta.

[Privacy - Terms](#)

Pjotr Sergejitš tai Natalia Vladimirovna eivät kumpikaan toimi edistääkseen romanssia. Yhtäältä syynä on se, että Vladimirovna on – omien sanojensa mukaan – ”ylhäistä sukua ja rikas”, toisaalta Pjotr Sergejitšin arkuus. Vuosia kuluu, ja muistelevan Vladimirovnan sanoin ”isä kuoli, minä vanhenin; kaikki mikä oli minua miellyttänyt, hellyttänyt, herättänyt toiveita – sateen kohina, ukkosen jyrähdykset, onnen kuvitelmat, keskustelut rakkaudesta – kaikki se muuttui minulle pelkäksi muistoksi”.

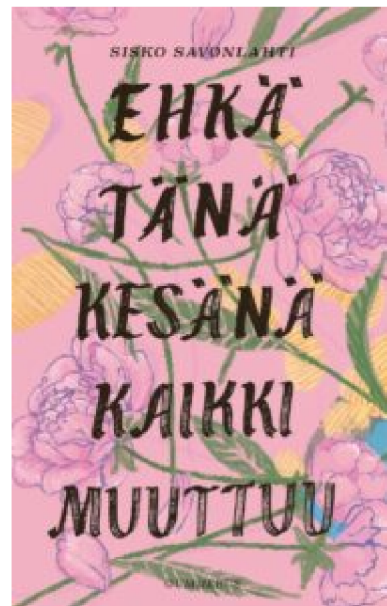
Ovikellon soiminen keskeyttää kertomuksen. Tulija on Pjotr Sergejitš, joka pistäytyy vierailulle kertojan luo. Yhtäkkiä Natalia Vladimirovna purskahtaa itkuun ja nyhykkyttää epätoivoisesti, ”Jumalani, jumalani, elämä on tuhoutunut...” Kaikki tämä on kerrottu Tšehoville varmaankin ominaisella lempeän ironisella, mutta kuitenkin rehellisellä ja samalla melankolisella tavalla.

Syystä tai toisesta juuri tämä lyhyt Tšehovin novelli tulee usein mieleeni. Ajattelen, että nykyisen yhteiskunnallisen todellisuuden leimallisina pelko on laiminlyödä jokin oman yksilöllisen kehityksen kannalta välttämätön mahdollisuus. Tämä voi liittyä rakkauteen tai ”uraan” – täsmällisellä sisällöllä ei lopulta ole merkitystä. Toisin kuin Tšehovin kuvaamassa tapauksessa tunne ei kuitenkaan liity ainoastaan erityisiin kohtalonhetkiin. Pelko on pikemminkin alituinen.

S seuraavassa haluan suorittaa tämän pelon ja sen herättävän yhteiskunnallisen todellisuuden ruumiinavauksen analysoimalla **Sisko Savonlahden** romaania *Ehkä tänä kesänä kaikki muuttuu* (2018, Gummerus) ja **Tuomas Kokon** lyhytromaania *Tosi kivat juhlat* (2019, Kosmos). Patologista löydöstä voi paremman termin puutteessa kutsua ”masennukseksi”. Minua ei kiinnosta niinkään kliininen masennus, jonka esiintyvyyden väitettyä poikkeuksellista kasvua epidemiologiset tutkimukset eivät tue. Pikemminkin huomioni kohteena on yhteiskunnallinen masennus tunteena velvollisuuksien laiminlyömisestä, syyllisyyden läpilyöntinä, vaikeutena saada itsensä ylös vuoteesta, näköalattomuutena – lyhyesti sanottuna mainitun mahdollisuuksien laiminlyönnin pelon äärimmäisin muoto.

En ole valinnut Savonlahden ja Kokon romaaneja kohteekseni sattumalta. Savonlahden romaani – kuten myös **Ossi Nymanin** *Röyhkeys* (2017, Teos), josta tulee myöhemmin puhe – on osa kotimaisen nykykirjallisuuden

autofiktiobuumia. Kokon romaanin kohdalla yhteys kirjailijan elämän ja kerrottujen tapahtumien välillä on sen sijaan epäselvä. Romaanit ovat kuitenkin ennen muuta tyylillisesti samankaltaisia. Niitä yhdistää pelkistetty ilmaisu ja eräänlainen tunnustuksellisuus. Erityisen kokeelliseksi ei kumpaakaan voi kutsua. Lisäksi molempien päähenkilöt kuuluvat ikäluokkaan, jota on ollut tapana nimittää ”millenniaaleiksi”. Nämä 1980-luvun alun ja 1990-luvun puolivälin välissä syntyneet varttuivat 1990-luvun laman ja Nokian nousun aikana. Toisinaan heitä on kutsuttu viimeiseksi sukupolveksi, joka vielä muistaa ”ajan ennen internetiä”.

Savonlahden romaanin päähenkilö on nuorehko nainen: vailla työtä oleva freelance-toimittaja, joka yrittää toipua erostaan. Kokon päähenkilö sen sijaan on juuri yliopistosta valmistunut pennitön tyhjäntoimittaja, jonka arjen täyttää osattomuuden ja ulkopuolisuuden tunne, noin kolmikymppinen hänkin. Yhteiskuntaluokkaa, johon Kokon ja Savonlahden romaanien päähenkilöt kuuluvat, voisi ehkä kutsua **Antti Nylénin** ehdottamalla tavalla ”valkokaulusköyhälistöksi”. Tällaiset köyhät eivät Nylénin sanoin ehkä näytä siltä, miltä köyhät **Dickens**-filmatisoinneissa tai *Helsingin Sanomien* lähiöreportaaseissa näyttävät. He eivät ole sosiaalisesti täysin eristyneitä, eivät yksinhuoltajia, kodittomia tai alkoholisteja, saati narkomaaneja. Heillä on kykyä kommunikointiin ja jonkinlaista kulttuurista pääomaa. Lyhyesti sanottuna, heidän ulottuvillaan ovat kaikki suuressa kaupungissa asuvan nuoren aikuisen mahdollisuudet, mutta ei välttämättä resursseja nauttia niistä. Teoksissa on siis kyse eräänlaisesta prekaarissa asemassa oleilevan kaupunkilaisaikuisen ironisesta kuvauksesta.

Sekä Kokon että Savonlahden päähenkilöt ovat nimittäin neuroottisuuteen saakka huolissaan siitä, mitä muut heistä ajattelevat, ja seksi on heille lähinnä itseinhon ilmaisun väline. Lisäksi molemmissa romaaneissa ollaan ahdistuneita, käydään terapiassa tai etsitään terapeuttia, pelataan tinderiä, käytetään ekstaasia ja täytetään toimeentulotukihakemuksia. Kuitenkin päähenkilöillä on toisinaan varaa tai mahdollisuuksia matkustaa, he voivat

käydä Flow-festivaaleilla, heillä on kannettava tietokone, puhelin ja asunto. Toisinaan heidän varattomuutensa näyttäytyy siis ennemmin kulissina sen sijaan, että se aidosti rajoittaisi heidän toimintamahdollisuuksiaan. Tässä suhteessa he muistuttavat sellaisten millenniaalien elämänmuotoa kuvaavien televisiosarjojen kuin *Aikuiset*, *Fleabag* tai *Girls* päähenkilöitä – tietysti sillä erotuksella, että Kokon päähenkilö on miesoletettu.

Toki löytyy myös muita eroja. Siinä missä Savonlahden romaani on jonkinlainen *Sinkkuelämä*-sarjan kirjallinen toisinto, jonka päähenkilö sattuu vain olemaan elämässään mokannut prekaari, on Kokon romaani yksinomaan traaginen. Siinä epäonnistumisia ei kiteytetä vain ”nasevaan läppään”, päähenkilön luuseriudelle ei naureskella, eikä hän loputtomassa itseinhossaan ole kovinkaan samastuttava.

Kirjallisuudentutkimuksessa on puhuttu ”kolmekymmenvuotiaiden romaanista”. Noin tämän ikäisenä ihmisen oletetaan saavuttaneen taloudellisen itsenäisyyden ja perustaneen perheen, ylipäättään hankkineen vakaan porvarillisen elämän ulkoiset tunnusmerkit. Jo monet klassisen modernismin edustajat ottavat näiden odotusten ja yksilön elämän välisen ristiriidan kuvauksensa kohteeksi. Esimerkiksi **Franz Kafkan** (1883–1924) *Muodonmuutoksen* Gregor Samsa oli noin kolmikymmenvuotias muuttuessaan syöpäläiseksi. Samsan tapauksessa muodonmuutos kuitenkin kertoo hänen parasiittimaisesta olemassaolostaan ennen onnetonta sattumusta. Taloudellisen itsenäisyyden ja itsenäisen elämän sijaan Samsa on pahainen kauppamatkustaja, joka yhä asuu vanhempiensa asuintalossa, näiden ullakkohuoneessa.

Vastaavanlainen teema on läsnä Kokon ja Savonlahden romaaneissa. Savonlahden kertoja esimerkiksi miettii ikäänsä ja vertaa itseään vanhempiinsa:

”En voinut olla vertaamatta itseäni äitiini. Kun hän oli 34, hänellä oli jo kaksi lasta. Olin uskonut pitkään, että olisin kolmekymmppisenä samassa pisteessä, teinpä sitä ennen mitä tahansa. Pitänyt itsestäänselvyytenä, että saavuttaisin kaikki haluamani asiat, mitä ikinä ne sitten olivatkaan... En koskaan ollut ajatellut, että makaisin 34-vuotiaana yksin parvekkeella Kalliossa ja katselisin ylös ja alas nousevaa vatsaani. [...] Elämä valui ohitseni, enkä minä tiennyt, mitä halusin.”

Kokon romaanin alkupuolella sen sijaan ollaan kertojan tuttavien 30-vuotisjuhlissa, joiden kuvaukseen romaanin nimikin liittyy. Toisin kuin Savonlahden kertoja, Kokon päähenkilö ei ole ainoastaan satunnaisesti ahdistunut, vaan tuntee alituista vieraantuneisuutta. Hänellä ei näytä olevan todellisia ystäviä, vaikka jonkinlainen sosiaalinen ympäristö hänellä onkin. Hän on tolkuttomassa humalassa syntymäpäiväjuhlilla, joissa tavoitellaan seitinohutta päiväkänniä. Hän näyttää jääneen ikään kuin jälkeen omista haaveistaan ja ikäluokkansa sosiaalisista normeista. Hän toteaaakin lakonisesti, kuinka hänelle ”ei koskaan järjestetä varpajaisia”, hän ei ”koskaan koskaan” näe lapsensa ”oppivan konttaamaan, kävelemään ja puhumaan, koska sitä lasta ei ole koskaan olemassa”, hänellä ei ”tule koskaan olemaan omistusasuntoa” eikä hän ”osallistu koskaan yhdenkään keittiöremontin suunnitteluun” – kaikki yllä mainitun ikävaiheen tunnusmerkkejä.

Jo klassisessa modernismissa käsitellään usein porvarillisen elämän ulkoisten tunnusmerkkien ja yksilön elämän välistä ristiriitaa. Tämä teema toistuu myös millenniaalien elämänmuodon kuvauksissa, mikä on tietysti huomioitu aiemminkin. Silti erojakin on: Kokon tai Savonlahden romaaneissa ahdistukseen laiminlyödyistä mahdollisuuksista ei nimittäin liitetä minkäänlaista yhteiskunnallista tai sosiaalista mielikuvitusta. Niiden päähenkilöt eivät ylipäätään pohdi syitä ahdingolleen ja ahdistukselleen, tai löytävät syitä korkeintaan itsestään tai välittömästä sosiaalisesta ympäristöstään. Kuten sanottu, Kafkan novelli kertoo kaikesta kuvauksensa ironisuudesta huolimatta myös Gregor Samsan parasiittimaisesta olemassaolosta *ennen* muodonmuutosta.

Kokon ja Savonlahden romaaneissa toisenlaisen elämän kuvittelu kohdistuu yksinomaan ”New Yorkiin” tai ”Berliiniin”. Niinpä Savonlahden kertoja toteaa, kuinka ”New Yorkissa oli tietysti täydellistä, mutta Helsingissä haluan edelleen kuolla”, ja Kokon kertoja miettii, että ”elämäni olisi toinen, parempi elämä mikäli minä voisin olla kuin se sänkitukkainen mies Berliinin metrossa”. On kuvaavaa, että molemmat suurkaupungit ovat trendikkäiden nuorten aikuisten suosiossa

juuri siksi, että niissä on kosolti erilaisia *mahdollisuuksia* niin itsensä toteuttamiseen ja itsensä löytämiseen kuin muiden ihmisten tapaamiseenkin – siis oman elämänsä suuntaamiseen ja uudelleen luomiseen.

Vaikuttaa siltä, että molempien romaanien ainoa yhteiskunnallinen pyrkimys olisikin tietyn peruskokemuksen tunnistettavaksi tekeminen ja sanoittaminen – siis eräänlainen tunnustuksellisuus. Romaanit luettuaan voi ainoastaan laskea kirjan kädestään ja todeta: ”näin se on”. Tässä mielessä niiden tarkoitusperä on siis ikään kuin terapeutti. Terapeuttien väsymykseen saakka toistelevaan kysymykseen ”miltä sinusta nyt tuntuu?” on Kokon ja Savonlahden romaanien myötä saatu vastaus: ”no tältä”. Terapiassa ei tietenkään ole mitään vikaa, mutta on outoa, että ainoa tie vapauteen on herättää mielikuva yksityisestä, hyödykkeeksi muutetusta kanssakäymisestä.

Kokon ja Savonlahden romaanihenkilöiltä puuttuu niin luokkaidentiteetti kuin keskinäisen solidaarisuuden tajukin, mitkä Nylen mainitsee ”valkokaulusköyhälistön” tunnusmerkeiksi. Ahdistuneisuudessaan he ovat puolestaan tyypillisiä prekaarissa asemassa olevia millenniaaleja. Mutta mikä millenniaaleja niin kovin ahdistaa? Tietysti juuri mainitsemani pelko mahdollisuuksien laiminlyönnistä ja toisaalta alituinen pakko ja velvollisuus hankkia yhä uusia ”mahdollisuuksia” – kontakteja, resursseja, kanssakäymisiä – ja olla niille alttiina.

”Mikä millenniaaleja ahdistaa?” – Oskari Onninen esittää saman kysymyksen *Long Play*-verkkojulkaisuun kirjoittamassaan esseessä. Hänen kirjoituksensa rivien välistä luettavissa oleva vastaus on kyyninen. Yhteiskunta ei ole huonontunut, sen sijaan ”me teemme tämän ihan itse”. Keinoksi ahdistuksesta vapautumiseen Onninen ehdottaakin kieltäytymistä erilaisista ”kilpailuasetelmista”, joihin ”ei välttämättä tahtoisi osallistua”. Hänen ehdotuksensa on siis eräänlainen laiskan lorvailijan huoleton elämä. On kuitenkin kyseenalaista, kuinka vapaasti yksilöt voivat päättää osallistua tai olla osallistumatta erilaisiin kilpailuasetelmiin. Juuri nämä valinnat ja yksilöllinen aloitteellisuus ylipäänsä kun määrittävät sen, jääkö lopullisesti jälkeen ja löytääkö itsensä ”ammatillisesta umpikujasta” kuten Savonlahden teoksen kertoja. Toisin sanoen yksilöllisen aloitteellisuuden, kommunikatiivisuuden ja itsensä kehittämisen vaade ovat nykyisen yhteiskunnallisen todellisuuden ja sen

herättämän pelon ja ahdistuksen ydintä, eikä millenniaaliahdistus ole siten pelkkää ”amerikkalaista tuontitavaraa”, kuten Onninen väittää.

Onnisen kyynistä loppukaneettia vasten tarkasteltuna on ironista, että *Long Play* -julkaisun toimitussihteeri on soittanut Onniselle ja tarjonnut juttuideaa hänelle. Onnisella itsellään siis on sellaisia resursseja ja kontakteja, joita esimerkiksi Savonlahden romaanin kertojalta, vähemmän tunnetulta freelance-toimittajalta puuttuu. Onnisen ehdottaman ratkaisun kestävämyydestä kertoo osaltaan sekin, että edes niin kutsutun Työstäkieltäytyjäliiton jäsenet eivät ole onnistuneet vapauttamaan itseään palkka- tai apurahatyöstä.

On niin ikään ironista, että kirjoittamalla kepeän romaanin mahdollisuuksien laiminlyönnin aiheuttamasta ahdistuksesta tosielämän Savonlahden onnistui vapauttaa itsensä siitä kroonisesta resurssien pulasta, josta hänen päähenkilönsä kärsii. Esikoisteoksensa julkaistuaan hän kun on saanut kiinnostavia työtarjouksia ja ”tarttunut niistä vain kiinnostavimpiin”. Silti hän jakaa instagramissa masennusmeemejä säilyttääkseen samastuttavuutensa esikoisteoksensa lukijoiden silmissä. Hänen teoksensa ja sen myötä saavutettu julkinen rooli ovat siis esimerkkejä harvinaisen onnistuneesta itsensä brändäämisestä.

Tätä nykyisen yhteiskunnallisen todellisuuden ydintä on filosofiassa ja sosiologiassa analysoitu ja luonnehdittu eriävin tavoin. Filosofi **Stefano Micali** on esimerkiksi puhunut ”yrittäjyyden muuttumisesta antropologiseksi paradigmaksi” eli lyhyesti ilmaistuna yksilön velvollisuudesta sijoittaa ja panostaa omaan kyvykkyyteensä ja kompetensseihinsa. Sosiologi **Hartmut Rosa** on puolestaan tutkinut ”hyvän privatisoitumiseksi” tai ”eettiseksi pluralismiksi” kutsuttua ilmiötä. Molemmat viittaavat lopulta samaan seikkaan. Modernien länsimaisten yhteiskuntien perustava eettinen vakaumus on, että kysymys hyvästä elämästä on yksityinen ja yksilöllinen, jokaisen ihmisen yksin omista resursseistaan käsin ratkaistavissa oleva ongelma. Mikäli lapsi kysyy, mitä hänen olisi tehtävä elämällään, on ainoa mahdollinen vastaus tähän kysymykseen: ”sinun on löydettävä oma tiesi ja kuunneltava sydäntäsi” tai ”opi tuntemaan lahjasi ja taipumuksesi”. Modernien yhteiskuntien institutionaalisten ja rakenteellisten elämän taustaedellytysten muuttuessa alituisen on tämä eettinen imperatiivi ottanut muodon: Et voi koskaan tietää mitä haluat tai mitä tarvitset tulevaisuudessa. Maailma muuttuu, kuten myös

katsantokantasi elämään. Siksi on järkevää ja hyödyllistä hankkia mahdollisimman paljon erilaisia resursseja, joita unelmasi toteuttaminen saattaa vaatia, mitä ikinä tämä onkaan tai tuleekaan olemaan.

Jotta ei laiminlöisi omaa potentiaaliaan, on mahdollisuuksien silmänkantamattomassa moneudessa tehtävä siis yhä enemmän parhaita mahdollisia valintoja ja oltava mahdollisuuksille alttiina.

Samainen imperatiivi säätelee niin nykyistä koulutusajattelua, jonka mukaan koulutuksen tehtävä on "valmentaa nuoria kohtaamaan tulevaisuutensa", kuin syrjäytymistä koskevaa yhteiskunnallista keskusteluakin, jossa leipäjonojen asiakkaiden varsinaisen ongelman sanotaan olevan aktiivisuuden ja osallistumisen puute. Siksi niin psykoterapiassa kuin työttömien aktivointitoimissakin on tarkoitus tuottaa yksilöitä, jotka kykenevät toimimaan itsestään käsin, muokkaamaan sekä muovaamaan itseään omien resurssiensa pohjalta. Vastaavasta imperatiivista kumpuaa myös Savonlahden kertojan murhe: hän kun oli kuvitellut 34-vuotiaana saavuttaneensa kaikki haluamansa asiat, "mitä ikinä ne sitten olivatkaan", mutta toisaalta kysyy itseltään alituisen, mitä oikeastaan haluaa. Ei ole vaikea nähdä, että tämä samainen maksimi saattaa silmänräpäyksessä kääntyä lamaannuttavaksi peloksi oman potentiaalin laiminlyönnistä. "Yöaikaan herätessään ajattelee, että olisi tehnyt elämänsä ajan väriä valintoja. Tuntemus ei liity mihinkään yksittäisiin valintoihin, vaan se on kokonaisvaltainen. Silloin kuvittelee, että kaikki valinnat, mitä on koskaan tehnyt, ovat olleet väriä", kuten Kokon romaanin kertoja tunnetta kuvailee.

Tunne mahdollisuuksien laiminlyönnistä, Kokon kertojan toisteleva "ei koskaan" ja sen vastinkappale "jos olisin" Savonlahden romaanissa – nämä ovat 1900-luvun alun psykiatrisesta kirjallisuudesta lähtien olleet vakavan, toisinaan melankoliaksi kutsutun masennuksen ydintä. Samaiset kokemukset ruumiillistuvat masennuksessa siten kuin sen nykyään tunnetta: kyvyttömyydessä tehdä valintoja ja estyneisyydessä. "Minun olisi pitänyt" tai "kunpa vain en olisi"... Tällainen masentuneelle ominainen ruminaatio, arkikielisemmin märehminen, on yksilöllisen aloitekyvyn, suorituksen ja itsensä toteuttamisen – mahdollisuuksien toteuttamisen ja niille alttiina olemisen – korostamisen kääntöpuoli siinä missä täydellinen lamaannuskin. Ranskalais sosiologi **Alain Ehrenbergiä** ja Stefano Micalia

mukaillen yhteiskunnallinen masennus on siis jälkimodernien yhteiskuntien yksilöllistymistä säätelevien sosiaalisten normien peilikuva. Siinä missä masentuneelle ei mikään ole mahdollista, ei suvereenille nyky-yksilölle minkään tule olla mahdotonta. "Masennus" nykyisenä yhteiskunnallisena perustunteena, joka on varmaankin syytä erottaa kliinisestä ja hoitoa vaativasta psyykkisestä häiriöstä, on siis eräänlaista yhdenvertaistunutta melankoliaa, sen ajatuksen seuraus, että jokainen voi olla ja että jokaisen tulee olla erityinen.

Kokon ja Savonlahden romaaneja on perin juurin masentavaa lukea. Niiden riisuttu kieli ja kerronnasta välittyvä sosiaalisen mielikuvituksen puute eivät ainoastaan "kuvaa" yhteiskunnallista ahdistusta ja masennusta, vaan ovat sitä itseään. Niiden terapeuttinen luonne ja kaikkinaisen emansipatorisen ulottuvuuden puute kertovat sosiaalisen todellisuuden kolossaalisesta epäonnistumisesta tarjota mielekkäitä tapoja toteuttaa itseään ja tuntea yhteyttä muihin.

Aavistuksen toisin asianlaita on Ossi Nymanin *Röyhkeyden* kuvaaman työttömän tyhjäntoimittajan kohdalla, joka asenteeltaan muistuttaa Onnisen esseessään kuvailemaa laiskaa ja kunnianhimoitonta lorvailijaa. Silti myös Nymanin romaani kertoo samasta vaihtoehdottomuudesta kuin Kokon ja Savonlahdenkin teokset. Romaaninsa loppupuolella Nyman kirjoittaa:

"Nyt hänellä oli tavoite ja päämäärä, ja hän heräsi öisin pelkäämään, että hänen elämänsä menisi hukkaan. Yhtä paljon hän pelkäsi, että hänestä tulisi jotakin. Hän pelkäsi sitä niin kuin huonot urheilijat pelkäävät voittamista. Häviämässä oli häivähdys ikuisuutta. Se oli kaunista ja viiltävää tuskaa, joka hyvin hoidettuna tuntui sydämessä koko elämän."

Häviö on januskasvoinen – kuten Nyman antaa ymmärtää. Kieltäytyminen osallistumasta ja pakonomainen osallistuminen mahdollisuuksien menettämisen pelosta ovat saman asian kaksi eri puolta: osattomuutta kumpikin.

Kirjoitus sisältää yksilöimättömiä ja toisinaan muokattuja lainauksia muun muassa seuraavista teoksista ja kirjoituksista:

- Alain Ehrenberg, *Itseksi tulemiseen uupuminen* (2007, Tiede & Edistys 2 / 07)
- Thomas Fuchs, ym. (toim.), *Das überforderte Subjekt* (2018, Suhrkamp)
- Juhani Karila, *2010-luvun televisiossa naisetkin saavat mokata elämänsä kunnolla, kunhan tragedian voi kiteyttää nasevaan läppään* (2020, [Helsingin Sanomat](https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000006386437.html) < <https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000006386437.html>>).
- Rebecca Liu, *The Making Of A Millennial Woman* (2019, [Another Gaze](http://www.anothergaze.com/making-millennial-woman-feminist-capitalist-fleabag-girls-sally-rooney-lena-dunham-unlikeable-female-character-relatable/) < <http://www.anothergaze.com/making-millennial-woman-feminist-capitalist-fleabag-girls-sally-rooney-lena-dunham-unlikeable-female-character-relatable/>>).
- Stefano Micali, *The Capitalist Cult of Performance* (2010, Human Studies)
- Antti Nylén, *Häviö* (2018, Kosmos)
- Oskari Onninen, *Tarpeettomia ihmisiä* (2019, Long Play 81)
- Oskari Onninen, *Millenniaaliahdistus on amerikkalaista tuontitavaraa* (2019, [Long Play](http://www.longplay.fi/sivuaanet/millenniaaliahdistus-amerikkalaista-tuontitavaraa/) < <http://www.longplay.fi/sivuaanet/millenniaaliahdistus-amerikkalaista-tuontitavaraa/>>).
- Hartmut Rosa ja Christoph Henning (toim.), *The Good Life Beyond Growth: New Perspectives* (2017, Routledge)
- Sisko Savonlahti, *Sisko Savonlahden kolumni: Raha toi onnen* (2019, [Yle](http://yle.fi/uutiset/3-11122111) < <http://yle.fi/uutiset/3-11122111>>).
- Katja Thimm, *Mein bestes Ich* (2020, Der Spiegel)
- Jaakko Vuori, [Masennus-essee](http://sentimentaalinainen.wordpress.com/2019/03/05/masennus-essee/) < <http://sentimentaalinainen.wordpress.com/2019/03/05/masennus-essee/>> (2018 / 2019).

Jaa:

//s %C
ar 0%

© 2023 Kirjallisuus- ja kulttuuriyhdistys Särö ry <
<https://sarolehti.net/>>

Ylös
↑

